

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КОНТРАСТИВНОГО ВИВЧЕННЯ ПАРЕМІЙ ІЗ ЗООНІМАМИ І ФІТОНІМАМИ (на матеріалі англійської та української мов)

Доп. - Пушко Л.В., аспірант
Шосткінський інститут
Сумського державного університету
Наук.кер. - канд.філол.наук, доц Кобякова І.К.

Лінгвістичні дослідження сьогодення розглядають мову як невід'ємну складову інформаційного простору. Адже саме мова є основним способом організації, накопичення і передачі інформації. Об'єм і глибинність цієї інформації залежить від того, наскільки розвиненою є мова людини, яка має намір взяти участь у цьому процесі обміну. А від так, наскільки ширшим досвідом збагатить ця людина, як узагальнений суб'єкт, колективні надбання людства.

Мова як скарбниця людської мудрості і досвіду акумулює всі історичні, культурні та етнічні здобутки окремо взятої нації і людства в цілому. Але усі мови різні, бо способи і форми відбиття дійсності неоднакові, і в цьому істотну роль відіграють психологічні, соціальні і історико-культурні фактори. Тут виникає потреба у співставному вивченні різних мов.

Не можна уявити ступінь втілення в мові народної свідомості, не вивчивши детально реалізації логем, пов'язаних з характеристикою цінностей, які визначають інтереси і прагнення народу. У пареміологічному фонді мови зберігаються специфічні риси буденної свідомості етносу. Під пареміями в даному дослідженні розуміються вторинні мовні знаки – замкнуті стійкі фрази (прислів'я і приказки), що є маркерами ситуацій або відносин між реаліями. Вони приваблюють носіїв мови своєю семантичною місткістю і мовною поліфункціональністю. Ці одиниці утворюють одну з семіотичних підсистем, що забезпечують процес повноцінної комунікації носіїв однієї або різних мов.

Розглядаючи мову через призму відносин людина – природа – мова, доцільним є підкреслити метафоричність пареміологічних

одиниць, до складу яких входять фітоніми і зооніми. Фітонімом в даному дослідженні ми будемо позначати ту частину словникового складу слов'янських та індоєвропейських мов, що відображає рослинний світ, а зоонімом, відповідно, ту частину словникового складу слов'янських та індоєвропейських мов, що відображає тваринний світ. Фітоморфним і зооморфним пареміям притаманна суб'єктивно-ціннісна конотація, а специфіка їх семантичних параметрів і синтаксичної структури обумовлена імпліцитно вираженням в них антропоцентризмом.

Спостереження людини за довкіллям, рослинами та тваринами надало їй можливість порівняти навколишній світ зі своїм внутрішнім світом. Розглядаючи відносини між людьми, зокрема сімейні відносини, людина знову намагається знайти паралелі між людськими відносинами і поведінкою тварин і рослин. Свої спостереження кожна нація втілює по-своєму.

Many a good cow has an evil calf.

В лісі не без пенька, а в селі не без дурня.

Паремії і стійкі вирази є органічним компонентом мовної культури і міжособового спілкування, важливою характеристикою мови, що вивчається, з погляду національних особливостей і у той же час загальних для всіх народів соціокультурних явищ.

Співставний аналіз лексем, що позначають реалії флори і фауни, показав, що оцінний компонент відіграє вирішальну роль у доборі лексем у пареміологічних одиницях і відбиває особливості національної етнокультури і національної мовної свідомості. В результаті співставлення англійських і українських пареміологічних одиниць схожість у поведінці обох націй спостерігається у фундаментальних цінностях морального і утилітарного порядку. Відмінності стосуються плану вираження, розподілення і комбінаторики норм, ступеня їх актуальності для даних культур.